

Віктор Кузьмін,

кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри «Психологія», учений секретар вченої ради,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
вул. Жуковського 64, м. Запоріжжя, Україна,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4940-9395>

Марія Кузьміна,

доктор філософії зі спеціальності 231 «Соціальна робота»,
доцент кафедри «Соціальна робота»,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
вул. Жуковського 64, м. Запоріжжя, Україна,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2101-0630>

Олексій Зеленський,

здобувач вищої освіти зі спеціальності D3 «Менеджмент»,
освітньо-професійна програма «Управління персоналом»,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
вул. Жуковського 64, м. Запоріжжя, Україна,
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-3292-4706>

Єгор Усатий,

аспірант кафедри «Соціальна робота»,
Національний університет «Запорізька політехніка»,
вул. Жуковського 64, м. Запоріжжя, Україна,
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8517-8757>

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Активна цифровізація освітнього середовища та динаміка ринку праці формують нові вимоги щодо умінь та навичок майбутніх соціальних працівників, що потребує апгрейду традиційних педагогічних методик. Мета статті полягає в аналізі потенціалу сучасних інноваційних освітніх технологій у формуванні професійної компетентності майбутніх соціальних працівників у середовищі вищої школи. Методологія дослідження складена із системного методу, компаративного аналізу, теоретичних методів (аналітично-синтетичний, класифікація, систематизація, узагальнення). У дослідженні розкрито особливості формування професійної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери за допомогою інноваційного педагогічного інструментарію: навчання через аргументацію, імерсивних проєктів, онлайн-навчання, практико-орієнтованого та самостійного навчання, соціальної методики, персоналізованого навчання. Узагальнено методологічний базис розвитку м'яких навичок. Розглянуто динаміку впровадження інноваційних методик навчання в європейських країнах та Україні в розрізі 2019–2023 рр. Виокремлено ключові можливості цифровізації освітнього поля вищої школи: розвиток компетентностей за допомогою інтерактивних технологій та імерсивного досвіду, колаборація через освітні соціальні платформи, автономність та індивідуалізація навчання за допомогою штучного інтелекту, розвиток соціально-комунікативних навичок у цифровій екосистемі. Доведено, що інтеграція інноваційних педагогічних технологій до вищої освіти дозволяє підвищити рівень умотивованості студентів, стимулює розвиток основних навичок для професійної реалізації, підтримує конкурентоспроможність на ринку праці, сприяє безперервному саморозвитку та самовдосконаленню. Обґрунтовано необхідність інтеграції системного підходу до розвитку конкурентоспроможного майбутнього соціального працівника – випускника закладу вищої освіти, адаптованого до вимог глобального ринку праці.

Ключові слова: освітні технології, методика навчання, цифровізація, компетентність, м'які навички, емоційний інтелект, вища освіта, майбутні соціальні працівники, вмотивованість.

Вступ та сучасний стан досліджуваної проблеми.

На тлі активної трансформації сфери освіти традиційні навчальні підходи та інструменти не в змозі вповні реалізувати функціонал з формування стійких професійних компетенцій майбутніх соціальних працівників. Забезпечення конкурентоспроможності фахівця потребує підвищення рівня якості освіти, інтеграції нових педагогічних методик, формування навичок саморозвитку. При цьому актуальною формулою формування професійної компетентності працівників соціальної сфери стає поєднання розвитку жорстких і м'яких навичок у системі вищої освіти. Власне, *soft skills* (емоційний інтелект, комунікативні навички, здатність до командної роботи та розв'язання проблем, організаційні здібності) не пов'язані безпосередньо з професійними вміннями (*hard skills*), але наділені ключовим значенням для успішної кар'єри випускника закладу вищої освіти. Інноваційні освітні технології формування таких компетенцій передбачені масштабною цифровізацією та залучають онлайн-платформи, інтерактивні форми навчання, потенціал віртуального середовища, мобільного навчання, гейміфікації тощо.

Підвищений інтерес дослідників у межах сучасного наукового педагогічного дискурсу викликають питання розвитку цифрової компетентності здобувачів фаху соціального спрямування, вплив м'яких навичок на успішність кар'єрного зростання, можливості медіаосвіти, інтерактивних платформ, іммерсивного середовища. Зокрема, науковці (Kennedy, 2020; Stanley, 2021) переконують, що емоційний інтелект наділений максимальною значимістю для досягнення професійної успішності та слугує основою формування стресостійкості та адаптивності особистості, її здатності до ефективної взаємодії з оточенням. В окремих публікаціях (Halimi, 2021; Parmentier, 2019; Cebrián, 2020) акцентовано на важливості формування лідерських якостей, опанування студентами навичок командної взаємодії та усвідомленого прийняття рішень, що сприяє професійній реалізації молодих фахівців.

Науковці (Bauman, 2021; Pate, 2020; Burbules, 2020) ґрунтовно аналізують ризики, дотичні до процесу інтеграції освітніх інновацій (надмірний вплив цифрового освітнього поля на когнітивну сферу, питання етичного складника та потенційна залежність), обґрунтовуючи потенціал штучних нейронних мереж у формуванні професійної компетентності. Учені зауважують, що забезпечення стійкого позитивного ефекту потребує розроблення навчально-методичного забезпечення процесу, стимулювання вмотивованості студентів, інтегральної реалізації проблемно-контекстного навчання, впровадження автоматизованих систем оцінювання. На продовження, окремі вчені (Haleem, 2022; Лу, 2021) пропонують підсилувати ефективність інноваційних освітніх технологій шляхом ефективного структурування освітнього процесу, забезпечення безперешкодної зворотної комунікації, оптимізації психологічного середовища.

Незважаючи на значні напрацювання в галузі, чимало аспектів досліджуваної проблематики вивчені

фрагментарно. Цифрова трансформація підходів у системі вищої освіти вміщує організаційний, етичний та соціально-культурний контексти, що потребує комплексних підходів до її реалізації. Необхідними є практичні розробки в цьому напрямі.

Мета та завдання. *Метою статті* є аналіз потенціалу сучасних інноваційних освітніх технологій у формуванні професійної компетентності майбутніх соціальних працівників у середовищі вищої школи. У межах окресленої мети доцільно виділити низку **завдань**:

1) дослідити специфіку опанування студентами різних типів компетентностей за допомогою інноваційного освітнього інструментарію;

2) проаналізувати перспективи використання окремих сучасних методик щодо розвитку стійких фахових компетенцій;

3) сформувані рекомендації для формування інноваційного освітнього підходу до вищої освіти майбутніх соціальних працівників.

Методи дослідження. Методологію дослідження складено низкою сучасних наукових методів, зокрема, були використані:

– системний метод, що дозволяє досліджувати феномен інноваційної педагогіки як системне утворення, а методологію розвитку основних професійних компетенцій у здобувачів освіти – як його цілісну підсистему, що функціонує на підґрунті стверджених теоретичних поглядів та дієвих практик;

– компаративний аналіз, що дозволяє досліджувати специфіку впливу педагогічних стратегій та методик різних країн на рівень якості освіти, з урахуванням практичного досвіду та сучасних викликів; компаративний аналіз у науковому дослідженні було використано під час зіставлення характеристик двох або більше двох методів навчання з метою виявлення в них спільного й відмінного, ідентифікації інноваційної компоненти, здійснення типологізації;

– теоретичні методи (аналіз, класифікація, систематизація, узагальнення): аналітично-синтетичний метод застосований для ідентифікації факторів та етапів розвитку досліджуваного об'єкту, індукція – для прогнозування показників перспективного розвитку, метод наукової абстракції – для формування теоретичних узагальнень, уточнення понятійного апарату, виділення основних понять та категорій, формування висновків дослідження.

Результати. Досліджуючи процес формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників, необхідно окреслити різницю між поняттями «інноваційні технології» та «інноваційні методики». У першому випадку йдеться про комплексні системи, що залучають цифрові інструменти, мультимедіа, системи дистанційного навчання для підтримки всього освітнього процесу. Водночас інноваційні методики необхідно розглядати як конкретні методологічні прийоми – проекти, кейси, інтерактивні ігри тощо. Загалом, доцільно стверджувати, що інноваційні технології створюють навчальне середовище, а методики – ін-

струментарій взаємодії для ефективного формування професійної компетентності.

У контексті формування компетентних соціальних працівників особлива увага нині має приділятися розвитку універсальних «м'яких» навичок (soft skills) – соціально-психологічних якостей, котрі значною мірою детермінують ефективність діяльності соціального фахівця. Серед них – комунікативні навички, уміння взаємодіяти в команді, стресостійкість, тайм-менеджмент, а також емоційний інтелект, котрий охоплює здатність розпізнавати, розуміти та регулювати власні емоції та емоції інших, що є критичним для лідерства та прийняття рішень.

Впровадження інноваційних освітніх технологій розглядається сьогодні з позиції підвищення якості вищої освіти та ефективного освоєння студентами практичних фахових компетенцій. Інтеграція різноманітних інтерактивних технологій може суттєво підвищити результативність навчання. Зокрема, середовище навчання, максимально наближене до реальних умов діяльності, доцільно формувати із залученням імерсивних технологій, що є способом інтеграції віртуального контенту до фізичного середовища, що дозволяє усвідомлювати віртуальні компоненти як невід'ємну частину дійсності. Ситуативне віртуальне моделювання дозволяє краще засвоїти навчальний матеріал у практико-орієнтованому форматі, більш залучено, візуалізує абстрактні та складні дефініції, розвиває креативність, емоційно-когнітивну сферу та рефлексію (Papanastasiou, 2019).

У контексті професійного становлення соціальних працівників важливим стає не лише володіння професійними вміннями, знаннями та навичками (hard skills, котрі оперують дефініціями, знаннями, особистісним досвідом та піддаються індикаторно-категорійному оцінюванню), але й готовність до постійного саморозвитку, навички пошуку нестандартних рішень проблемних ситуацій, уміння налагодити командну роботу. Загалом, феномен soft skills передбачає навички комунікації і формування

позитивних взаємин, а також аспекти особистісного розвитку – здатність до самоконтролю, інноваційне мислення та креативність, ефективність у стресовій ситуації, адаптивність, емоційний інтелект, ефективність у команді, лідерство тощо (Dolce, 2020).

Серію досліджень OECD Skills Studies, реалізованих формацією European Education Area (2023), спрямовано на розроблення стратегічного підходу до кваліфікації сучасних випускників закладів вищої освіти, що включає якість навчальних програм та рівень інноваційності. Зокрема, динаміку впровадження інноваційних освітніх методик за період 2019–2023 рр. у країнах європейської спільноти відображено на рис. 1.

Як продемонстровано на рис. 1, очевидною є тенденція активного впровадження сучасних методик навчання. У контексті формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників у системі вищої освіти можуть бути успішно використані такі методи, як метод «спроб і помилок», що мотивує до самостійного пошуку відповідей на проблемні питання; застосування освітніх онлайн-платформ, мобільних додатків, чатів, що адаптують освітній процес до актуальної концепції світобачення.

Аналітична інформація щодо інтеграції інноваційних педагогічних технологій в європейському освітньому середовищі акумулюється Holon IQ у звітності 2023 Europe EdTech 200 (рис. 2).

Необхідно зауважити, що учасники освітнього процесу можуть бути не готові до масштабних змін традиційної освітньої програми, що потребує коректної та поступової інтеграції інноваційних методик:

1) онлайн-платформ – для формування стійких компетенцій критичного мислення, уміння організувати концепції, ідеї та факти в логічну структуру, стимулювання прагнення до самовдосконалення, підтримки мотивації;

2) практико-орієнтованого та самостійного навчання для укріплення навичок взаємонавчання та аналітично-

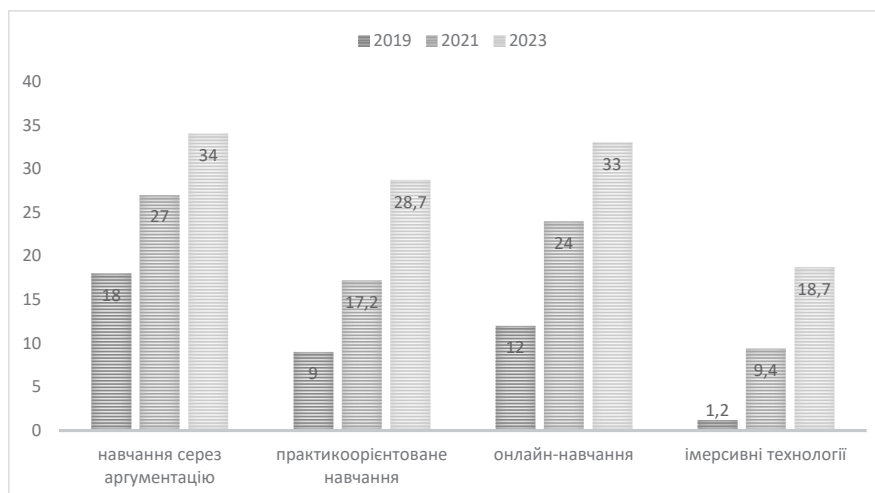

Рис. 1. Впровадження інноваційних методик навчання в ЄС, % здобувачів вищої освіти

Джерело: систематизовано автором на основі (European Education Area, 2023).

го мислення, креативності, ініціативності, поліпшення комунікаційних процесів;

3) імерсивних технологій – для візуалізації складних понять, розвитку креативності та стресостійкості;

4) персоналізованого навчання – з метою освоєння методології мозкового штурму, методу важелів та аналітичного мислення, адаптації освітнього процесу до індивідуальних запитів студента;

5) соціальної методики, що передбачає залучення освітніх онлайн-проектів та колаборацій з метою розвитку комунікаційної компетентності, соціальних навичок, уміння суперечити особистій логіці, навичок продуктивних дебатів.

Середовище вищої освіти в Україні активно інтегрує цифрові інноваційні рішення (рис. 3).

Як свідчить динаміка, приведена на рис. 3, цифрові інновації активно впроваджуються в середовище вищої освіти в Україні.

Підсумовуючи, необхідно зауважити, що професійна компетентність майбутніх соціальних працівників передбачає формування емоційного інтелекту, що являє

собою стійке вміння оцінювати та врегульовувати власні емоції та емоційний стан інших людей, а також застосовувати такі знання та уміння з метою оптимізації процесів мислення, міжособистісної взаємодії та прийняття рішень. Власне, емоційний інтелект необхідно розглядати як базову компетенцію, котра відкриває нові можливості в досягненні професійних цілей, є інструментом адаптації та резильєнтності, необхідним ресурсом для формування навичок соціальної підтримки. Можливості цифровізації освіти, які доцільно застосовувати в контексті розвитку емоційного інтелекту, – творчість через мультимедійні проекти, автономність та індивідуалізація навчання, колективна робота через інтерактивні платформи, розвиток комунікативних навичок шляхом онлайн-обговорення.

Саме емоційний інтелект як одна з основних soft skill, є передумовою формування всіх трьох ключових навичок, що, відповідно до висновків Всесвітнього економічного форуму (Weforum, 2023), були визначені основою формування професійної компетентності кожного здобувача освіти: навички вирішення проблемних

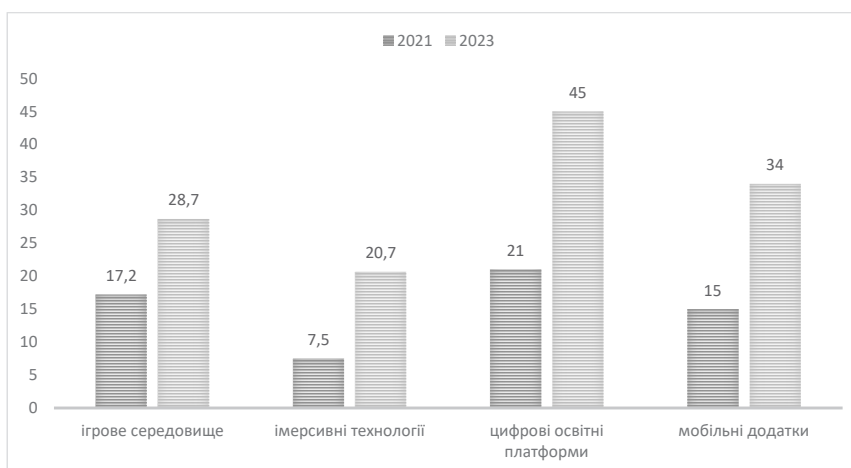

Рис. 2. Інноваційні методи навчання у ЗВО ЄС, 2021–2023 рр., % залучених студентів

Джерело: систематизовано автором на основі (Holon IQ, 2023).

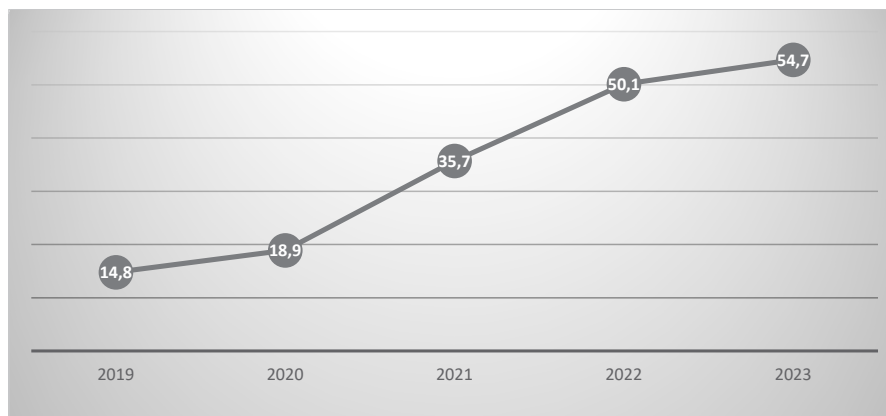

Рис. 3. Інтеграція цифрових рішень у вищій освіті України, %

Джерело: складено автором на основі (Міністерство освіти і науки України, 2024).

ситуацій; взаємодія та співпраця; адаптивність. Щодо майбутніх соціальних працівників ці навички є важливим аспектом розвитку їх психологічної стійкості, гармонійного професійного розвитку.

Дискусія. Концептуальні межі проблематики розширюються в публікаціях дослідників (Putra, 2020), де пропонується створення нових освітніх траєкторій за допомогою персоналізованого навчання та інтерактивних технологій для розвитку *soft skills*. Учені просять поєднання індивідуальної та групової форми роботи, максимальної інтеграції дискусійних практик, проєктного навчання та тренінгів, у тому числі в онлайн-форматі. Висновки авторів комплементарні результатам поточного дослідження в контексті необхідності формування нової освітньої парадигми підготовки майбутніх соціальних працівників.

У роботах низки авторів (Qizi, 2020; Touloumakos, 2020) просувається необхідність розвитку супервізії для досягнення професіоналізму сучасними фахівцями в соціальній сфері. Супервізія має розглядатись як процес професійної підтримки та консультації, який допомагає соціальним працівникам удосконалювати свої навички, розв'язувати робочі проблеми та безперервно професійно зростати. У контексті висновків поточної статті такий підхід має передбачати формування у студентів закладів вищої освіти стійких навичок аналізу практичної роботи, рефлексії складних ситуацій і пошуку нових рішень.

Окремими дослідниками (Zhao, 2021) вивчено потенціал дискусійних методик та навчання через аргументацію. Серед переваг залучення цифрових технологій у вищу освіту автори зазначають відкритий доступ, економічність, надання можливості студентам самостійно виконувати навчальні та дослідницькі завдання, розвиток дослідницьких проєктів та цифрового моделювання, підвищення ефективності оцінювання, удосконалення зворотного зв'язку. Дослідники виокремлюють низку навичок та компетенцій, які оцінюються сучасними роботодавцями як найбільш важливі: навички комунікації; навички критичного мислення; вміння слухати; професіоналізм та особиста мотивація. Результати досліджень відповідають основним наративам поточної статті. Водночас необхідно відзначити необхідність синергізації найбільш ефективних інноваційних методик навчання та подальших активних науково-методологічних розробок їх практичного втілення в освітній процес вищої школи.

Висновки. Аналіз особливостей формування професійних компетентностей майбутніх соціальних працівників за допомогою інноваційного освітнього інструментарію демонструє перспективи розвитку окремих інноваційних методик навчання із залученням цифрових технологій: онлайн-платформ, інтерактивних та імерсивних проєктів, персоналізації, практико-орієнтованого та самостійного навчання, соціальної методики. Зазначені підходи дозволяють укріпити навички взаємонавчання та аналітичного мислення, сприяють розвитку креативності, ініціативності, поліпшення комунікаційних процесів, візуалізації складних понять, аналітичного мислення.

Залучення освітніх онлайн-проєктів та колаборацій дозволяє розвивати соціальні навички, вміння суперечити особистій логіці, вести продуктивні дебати.

Роль цифрових інструментів у розвитку м'яких навичок студентів закладів вищої освіти вбачається в розвитку соціальної компетентності, розширенні активної взаємодії з навчальними матеріалами, вдосконаленні професійних навичок, в умінні формування позитивних взаємин, креативності. Важлива роль при цьому має відводитись розвитку емоційного інтелекту, що позиціонується засобом оптимізації міжособистісної взаємодії, подолання професійних труднощів, укріплення результативності. Емоційний інтелект впливає на формування професійної компетентності майбутніх соціальних працівників через розвиток емпатії, вміння керувати власними емоціями, навичок ефективного лідерства.

Інтеграція інноваційних педагогічних технологій до вищої освіти дозволяє підвищити рівень вмотивованості студентів, стимулює розвиток основних навичок для професійної реалізації, підтримує конкурентоспроможність на ринку праці, сприяє безперервному саморозвитку та самовдосконаленню.

Перспективи майбутніх досліджень убачаються в розробленні методологічної основи імерсивного курсу практико-орієнтованого навчання майбутніх соціальних працівників.

ЛІТЕРАТУРА

1. 2023 Europe EdTech 200. Holon IQ. URL: <https://www.holoniq.com/notes/2023-europe-edtech-200>
2. Міністерство освіти і науки України. 2024. URL: <https://mon.gov.ua/>
3. Bauman A., Lucy C. Enhancing entrepreneurial education: Developing competencies for success. *The International Journal of Management Education*. 2021. № 19(1). <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2019.03.005>
4. Burbules N.C., Fan G., Repp P. Five trends of education and technology in a sustainable future. *Geography and sustainability*. 2020. № 1(2). P. 93–97. <https://doi.org/10.1016/j.geosus.2020.05.001>
5. Cebrián G., Junyent M., Mulà I. Competencies in Education for Sustainable Development: Emerging Teaching and Research Developments. *Sustainability*. 2020. № 12(2). <https://doi.org/10.3390/su12020579>
6. Dolce V., Emanuel F., Cisi M., Ghislieri C. The soft skills of accounting graduates: perceptions versus expectations. *Accounting Education*. 2020. № 29(1). P. 57–76. DOI: <https://doi.org/10.1080/09639284.2019.1697937>
7. Education 4.0: Here are 3 skills that students will need for the jobs of the future. Weforum, 2023. URL: <https://www.weforum.org/stories/2023/01/skillsets-cultivated-by-education-4-0-davos23/>
8. *European Network of Innovative Higher Education Institutions*. European Education Area, 2023. URL: <https://education.ec.europa.eu/>
9. Haleem A., Javaid M., Qadri M.A., Suman R. Understanding the role of digital technologies in education: A review. *Sustainable Operations and Computers*. 2022. № 3. P. 275–285. <https://doi.org/10.1016/j.susoc.2022.05.004>
10. Halimi F., AlShammari I., Navarro C. Emotional intelligence and academic achievement in higher education.

Journal of Applied Research in Higher Education. 2021. № 13(2). P. 485–503. <https://doi.org/10.1108/JARHE-11-2019-0286>.

11. Kennedy T.J., Sundberg C.W. *21st Century Skills. Science Education in Theory and Practice*. Springer Texts in Education. Springer, Cham, 2020. https://doi.org/10.1007/978-3-030-43620-9_32.

12. Lyu W., Liu J. Soft skills, hard skills: What matters most? Evidence from job postings. *Applied Energy*. 2021. № 300. <https://doi.org/10.1016/j.apenergy.2021.117307>.

13. Papanastasiou G., Drigas A., Skianis C. Virtual and augmented reality effects on K-12, higher and tertiary education students' twenty-first century skills. *Virtual Reality*. 2019. № 23. P. 425–436. <https://doi.org/10.1007/s10055-018-0363-2#>

14. Parmentier M., Pirsoul T., Nils F. Examining the impact of emotional intelligence on career adaptability: A two-wave cross-lagged study. *Personality and Individual Differences*. 2019. № 151. 109446. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.05.052>.

15. Pate D.L. *The skills companies need most in 2020 – and how to learn them*. LinkedIn The learning blog, 2020. URL: <https://softskillsguide.com/wp-content/uploads/2021/08/2020-linkedin-survey-soft-skills.pdf>

16. Putra A.S., Novitasari D., Asbari M., Purwanto A., Iskandar J., Hutagalung D., Cahyono Y. Examine relationship of soft skills, hard skills, innovation and performance: The mediation effect of organizational learning. *International Journal of Science and Management Studies (IJSMS)*. 2020. № 3(3). P. 27–43. Retrieved from <https://www.ijmsjournal.org/2020/volume-3%20issue-3/ijms-v3i3p104.pdf>

17. Qizi K.N.U. Soft skills development in higher education. *Universal Journal of Educational Research*. 2020. № 8(5). P. 1916–1925. DOI: <https://doi.org/10.13189/ujer.2020.080528>

18. Stanley S., Mettilda G. Professional competencies in social work students: emotional intelligence, reflective ability and empathy-a comparative and longitudinal analysis. *Social Work Education*. 2021. № 40(7). P. 827–842. <https://doi.org/10.1080/02615479.2020.1724933>

19. Touloumakos A.K. Expanded yet restricted: A mini review of the soft skills literature. *Frontiers in psychology*. 2020. № 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.02207>

20. Zhao Y., Llorente A.M.P., Gómez M.C.S. Digital competence in higher education research: A systematic literature review. *Computers & Education*. 2021. № 168. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104212>

REFERENCES

1. 2023 Europe EdTech 200. Holon IQ. Retrieved from <https://www.holoniq.com/notes/2023-europe-edtech-200>

2. Ministry of Education and Science of Ukraine. (2024). Retrieved from <https://mon.gov.ua/> [in Ukrainian]

3. Bauman, A., & Lucy, C. (2021). Enhancing entrepreneurial education: Developing competencies for success. *The International Journal of Management Education*, 19(1). <https://doi.org/10.1016/j.ijme.2019.03.005>

4. Burbules, N.C., Fan, G., & Repp, P. (2020). Five trends of education and technology in a sustainable future. *Geography and sustainability*, 1(2), 93–97. <https://doi.org/10.1016/j.geosus.2020.05.001>

5. Cebrián, G., Junyent, M., & Mulà, I. (2020). Competencies in Education for Sustainable Development: Emerging

Teaching and Research Developments. *Sustainability*, 12(2). <https://doi.org/10.3390/su12020579>

6. Dolce, V., Emanuel, F., Cisi, M., & Ghislieri, C. (2020). The soft skills of accounting graduates: perceptions versus expectations. *Accounting Education*, 29(1), 57–76. <https://doi.org/10.1080/09639284.2019.1697937>

7. Education 4.0: Here are 3 skills that students will need for the jobs of the future. *Weforum*. (2023). Retrieved from <https://www.weforum.org/stories/2023/01/skillsets-cultivated-by-education-4-0-davos23/>

8. *European Network of Innovative Higher Education Institutions*. (2023). European Education Area. Retrieved from <https://education.ec.europa.eu/>

9. Haleem, A., Javaid, M., Qadri, M.A., & Suman, R. (2022). Understanding the role of digital technologies in education: A review. *Sustainable Operations and Computers*, 3, 275–285. <https://doi.org/10.1016/j.susoc.2022.05.004>

10. Halimi, F., AlShammari, I., & Navarro, C. (2021). Emotional intelligence and academic achievement in higher education. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 13(2), 485–503. <https://doi.org/10.1108/JARHE-11-2019-0286>

11. Kennedy, T.J., & Sundberg, C.W. (2020). *21st Century Skills. Science Education in Theory and Practice*. Springer Texts in Education. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-43620-9_32

12. Lyu, W., & Liu, J. (2021). Soft skills, hard skills: What matters most? Evidence from job postings. *Applied Energy*, 300. <https://doi.org/10.1016/j.apenergy.2021.117307>

13. Papanastasiou, G., Drigas, A., & Skianis, C. (2019). Virtual and augmented reality effects on K-12, higher and tertiary education students' twenty-first century skills. *Virtual Reality*, (23), 425–436. <https://doi.org/10.1007/s10055-018-0363-2>.

14. Parmentier, M., Pirsoul, T., & Nils, F. (2019). Examining the impact of emotional intelligence on career adaptability: A two-wave cross-lagged study. *Personality and Individual Differences*, 151, 109446. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.05.052>

15. Pate, D.L. (2020). *The skills companies need most in 2020—and how to learn them*. LinkedIn The learning blog. Retrieved from <https://softskillsguide.com/wp-content/uploads/2021/08/2020-linkedin-survey-soft-skills.pdf>

16. Putra, A.S., Novitasari, D., Asbari, M., Purwanto, A., Iskandar, J., Hutagalung, D., & Cahyono, Y. (2020). Examine relationship of soft skills, hard skills, innovation and performance: The mediation effect of organizational learning. *International Journal of Science and Management Studies (IJSMS)*, 3(3), 27–43. Retrieved from <https://www.ijmsjournal.org/2020/volume-3%20issue-3/ijms-v3i3p104.pdf>

17. Qizi, K. N. U. (2020). Soft skills development in higher education. *Universal Journal of Educational Research*, 8(5), 1916–1925. <https://doi.org/10.13189/ujer.2020.080528>

18. Stanley, S., & Mettilda, G. (2021). Professional competencies in social work students: emotional intelligence, reflective ability and empathy-a comparative and longitudinal analysis. *Social Work Education*, 40(7), 827–842. <https://doi.org/10.1080/02615479.2020.1724933>

19. Touloumakos, A.K. (2020). Expanded yet restricted: A mini review of the soft skills literature. *Frontiers in psychology*, 11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2020.02207>

20. Zhao, Y., Llorente, A.M.P., & Gómez, M.C.S. (2021). Digital competence in higher education research: A systematic literature review. *Computers & Education*, 168. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2021.104212>

Viktor Kuzmin,

*Candidate of Sociological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Psychology,
Scientific Secretary of the Academic Council,
National University Zaporizhzhia Polytechnic,
64, Zhukovsky Str., Zaporizhzhia, Ukraine,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4940-9395>*

Maria Kuzmina,

*Doctor of Philosophy in specialty 231 "Social Work",
Associate Professor at the Department of "Social Work",
National University Zaporizhzhia Polytechnic,
64, Zhukovsky Str., Zaporizhzhia, Ukraine,
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2101-0630>*

Oleksii Zelenskyi,

*Student of Speciality D3 "Management", Educational and Professional Program "Human Resource Management",
National University Zaporizhzhia Polytechnic,
64, Zhukovsky Str., Zaporizhzhia, Ukraine,
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-3292-4706>*

Yegor Usaty,

*Postgraduate Student at the Department of Social Work,
National University Zaporizhzhia Polytechnic,
64, Zhukovsky Str., Zaporizhzhia, Ukraine,
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-8517-8757>*

INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR FORMING PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE SOCIAL WORKERS IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM

Relevance of the problem. Active digitalization of the educational environment and the dynamics of the labor market form new requirements for the skills and abilities of future social workers, which requires an upgrade of traditional pedagogical methods. **The purpose** of the article is to analyze the potential of modern innovative educational technologies in the formation of professional competence of future social workers in the higher education environment. **The research methodology** is composed of a systemic method, comparative analysis, theoretical methods (analytical-synthetic, classification, systematization, generalization). **Results.** The study reveals the features of the formation of professional competence of future social specialists using innovative pedagogical tools: learning through argumentation, immersive projects, online learning, practice-oriented and independent learning, social methodology, personalized learning. The methodological basis for the development of soft skills is summarized. The dynamics of the implementation of innovative teaching methods in European countries and Ukraine for 2019–2023 are considered. Key opportunities for digitalization of the educational field of higher education are identified: development of competencies using interactive technologies and immersive experience, collaboration through educational social platforms, autonomy and individualization of learning using artificial intelligence, development of social and communicative skills in the digital ecosystem. It is proven that the integration of innovative pedagogical technologies into higher education allows to increase the level of student motivation, stimulates the development of basic skills for professional realization, supports competitiveness in the labor market, promotes continuous self-development and self-improvement. The need for integration of a systemic approach to the development of a competitive future social worker – a graduate of a higher educational institution, adapted to the requirements of the global labor market is substantiated.

Key words: educational technologies, teaching methodology, digitalization, competence, soft skills, emotional intelligence, higher education, future social workers, motivation.

Дата першого надходження статті до видання: 07.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 24.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.04.2026